

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ TÜRKÇE ÖĞRETİMİ YETERLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör. İlkay Aşkın
Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü,
Eğitim Programları ve Öğretim A.B.D.
iaskin@hacettepe.edu.tr

Doç.Dr. Melek Demirel
Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü,
Eğitim Programları ve Öğretim A.B.D.
mdemirel@hacettepe.edu.tr

Özet

Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretim yeterliklerine ilişkin görüşlerini ve bu görüşlerin cinsiyet ve mezun olunan lise türü açısından nasıl bir değişim gösterdiğini belirlemektir. Ayrıca, adayların Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşleri ile son sınıfa kadar olan akademik başarıları arasında nasıl bir ilişki olduğu saptanmaya çalışılmıştır. Araştırma, 2010-2011 öğretim yılında, Hacettepe Üniversitesi ve Kastamonu Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalları'nda öğrenim görmekte olan 240 son sınıf öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. Araştırmanın verileri, anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formu yoluyla elde edilmiştir. Araştırma bulgularına göre, sınıf öğretmeni adaylarının kendilerini Türkçe öğretimi konusunda "yeterli" gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşlerinde kız öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Ayrıca, sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşleri ile mezun oldukları lise türü arasında, Öğretmen/Anadolu Öğretmen Liselerinden mezun olan öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşleri ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki olduğu da elde edilen bulgular arasındadır.

Anahtar Sözcükler: Yeterlik, Türkçe öğretimi yeterliği, sınıf öğretmeni adayı.

OPINIONS OF PRIMARY SCHOOL TEACHER CANDIDATES ABOUT THEIR COMPETENCIES ON TEACHING TURKISH LANGUAGE

Abstract

This study aims to determine the opinions of primary school teacher candidates about their competencies on teaching Turkish language and the change in the opinions of primary school teacher candidates about their competencies on teaching Turkish language according to their gender, and high schools they graduated. The study is conducted with 240 senior students in the education year of 2010-2011 from Hacettepe University and Kastamonu University. The data is obtained from questionnaire and a semi structured interview form. According to the obtained data, the average of the opinions of primary school teacher candidates about their competencies on teaching Turkish language find themselves as "sufficient" in the field of teaching Turkish. There were significant differences between the primary school male and female teacher candidates' opinions about their competencies on teaching Turkish Language in favor of the females. Also, there were significant differences between the primary school teacher candidates opinions about their competencies on teaching Turkish language and their high schools graduated, in favor of the students graduated from Teacher Training/ Anatolian Teacher Training High Schools. A meaningful relation was observed between the primary school teacher candidates' opinions about their competencies on teaching Turkish Language and their academic success.

Key Words: Competency, competency of teaching Turkish language, primary school teacher candidates

GİRİŞ

Eğitim, toplumsal bir sistem olarak düşünüldüğünde, bu sistemin öğeleri arasında; öğrenciler, öğretmenler, eğitim programı, yöneticiler, eğitim uzmanları, eğitim teknolojisi, fiziksel ve finansal kaynaklar yer almaktadır. Öğretmen, bu öğeler içerisinde en temel olandır. Öğretmen, formal eğitim kurumlarında, devletin eğitim politikasına uygun bir şekilde öğrencilerin etkili öğrenmeler gerçekleştirmelerine yardım eden kişi olarak ifade edilebilir.

Öğretmenlik, meslekleşme koşullarını sağladığı için, bir meslek olarak nitelendirilmektedir. Meslekleşme koşullarına göre öğretmen; okul denen kurumlarda öğrencilere belli programlar çerçevesinde bilgi ve beceri kazandıran, öğretmenlik meslek bilgisine sahip olan, belirli bir mesleki kültüre sahip, bir giriş denetimine tabi olan, kendine özgü meslek ahlakı kuralları olan, mesleki kuruluşlara sahip ve toplumca meslek olarak tanınan bir grubun içerisinde yer alan kişidir (Erden, 2005). Hacıoğlu ve Alkan'a göre (1997), günümüzde öğretmenlik mesleği, eğitim sektörü ile ilgili olan sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik boyutlara sahip, alanda özel uzmanlık bilgi ve becerisini temel alan akademik çalışma ve mesleki formasyonu gerektiren, profesyonel statüde bir uğraşı alanıdır (Akt. Erden, 2005: 28). Milli Eğitim Temel Kanunu'nda öğretmenlik mesleği özel uzmanlık bilgisi ve becerisi gerektiren bir meslek olarak tanımlanmakta ve bu mesleğe yeni başlayacak olanların bir takım yeterliklere sahip olması ve öğretmen adaylarının meslek öncesi özel bir eğitimden geçirilmesi zorunlu görülmektedir (Özden ve Diğerleri, 2004: 10).

Öğretmen Nitelikleri ve Yeterlikleri

Öğretmen niteliklerinin nasıl olması gerektiği konusunda yapılan çalışmalara bakıldığında, araştırmaların daha çok "*etkili öğretmenin nitelikleri*" üzerine odaklandığı görülmektedir. Yapılan araştırmalar incelendiğinde, etkili öğretmenin niteliklerinin "*coşku, içtenlik, güvenilirlik, yüksek başarı beklentisi içinde olma, destekleme, işbirliği, esneklik ve bilgililik*" olmak üzere sekiz boyutta toplandığı görülmektedir. (Demirel, 2006: 194). Etkili bir öğretmen olabilmek için, bu niteliklere sahip olunmasının yanı sıra, bir takım yeterliklere de sahip olunması gerekmektedir.

Yeterlik, mesleki yönden bir mesleğin başarılı biçimde yerine getirilebilmesi için sahip olunması gereken özellikleri (bilgi, beceri, tutum) ifade etmektedir. Ülkemizde "*öğretmen yeterlikleri*", öğretmenlerin "*öğretmenlik mesleğini etkili ve verimli biçimde yerine getirebilmek için sahip olunması gereken bilgi, beceri ve tutumlar*" olarak tanımlanmaktadır (MEB, 2008: 8). Bu tanıma göre bir öğretmenin yeterliği, sahip olduğu bilgi, beceri ve tutumlarla doğrudan ilgilidir. Bunlardan birinin eksik ya da yetersiz olması, öğretmenlik mesleğinin etkili ve verimli biçimde yerine getirilmesini olumsuz yönde etkileyecektir.

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Türkçe Öğretimi Yeterlikleri

Ülkemizde, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından, öğretmenlerde bulunması gereken temel özelliklerin ortaya konması, eğitimin kalitesinin artırılması ve öğretmenlerin gelişiminin sağlanması amacıyla Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen, Talim ve Terbiye Kurulunun onayıyla 17.04.2006 tarih ve 1870 sayılı "*Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri*" çalışması yayımlanmıştır. Bu çalışmaya göre "*Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri*" 6 yeterlik, 31 alt yeterlik alanı ve 233 performans göstergesinden oluşmaktadır.

Genel yeterliklerin ardından, her dersin gereklerinin, içeriklerinin ve ihtiyaçlarının farklı olduğu göz önünde bulundurularak "*Özel Alan Yeterlikleri*" yapılanmasına gidilmiştir. Özel Alan Yeterlikleri, ilköğretim ve orta öğretim alanlarına ayrılmaktadır. "*İlköğretim Özel Alan Yeterlikleri*" içerisinde; Okul Öncesi Öğretmenliği Yeterlikleri, Sınıf Öğretmenliği Yeterlikleri, Türkçe Öğretmenliği Yeterlikleri, Matematik Öğretmenliği Yeterlikleri, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Yeterlikleri, Müzik Öğretmenliği Yeterlikleri, Yabancı Dil Öğretmenliği Yeterlikleri, Fen ve Teknoloji Öğretmenliği Yeterlikleri, Zihinsel Engelli Öğrenciler için Gezerek Özel Eğitim Görevi Yapan Öğretmenlerin Yeterlikleri, İşitme Engelli Öğrenciler için Gezerek Özel Eğitim Görevi Yapan Öğretmenlerin Yeterlikleri, Görme Engelli Öğrenciler için Gezerek Özel Eğitim Görevi Yapan Öğretmenlerin Yeterlikleri, Teknoloji ve Tasarım Öğretmenliği Yeterlikleri, Beden Eğitimi Öğretmenliği Yeterlikleri, Görsel Sanatlar Öğretmenliği Yeterlikleri, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği Yeterlikleri, Bilgisayar Öğretmenliği

Yeterlikleri alanlarında olmak üzere 16 alan yeterliği bulunmaktadır. Bu yeterlikler, A1, A2 ve A3 şeklinde düzeylere ayrılmış olup şu özellikleri içermektedir:

“A1 düzeyi: Öğretmenin öğretim programına ilişkin uygulamalarındaki farkındalığı ile öğretmenlik mesleğine ilişkin sahip olduğu temel bilgi, beceri ve tutumları gösteren performans göstergelerini içerir.

A2 düzeyi: Öğretmenin A1 düzeyindeki bilgi ve farkındalığının yanı sıra, öğretim sürecindeki uygulamalarında edindiği mesleki deneyimlerle programın gereğini yerine getirdiği, uygulamalarını çeşitlendirdiği, öğrenci ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate aldığı performans göstergelerini içerir.

A3 düzeyi: Öğretmenlerin A2 düzeyinde geliştirdiği uygulamalarını, öğretimin farklı değişkenlerini de göz önünde bulundurarak özgün bir şekilde çeşitlendirmesini gerektiren performans göstergelerini içerir. Bu düzeydeki performans göstergelerine sahip olan öğretmen, özgün yorumuna dayalı yeni uygulamalarla alanına katkı sağlayabilir; meslektaşları, veliler, sivil toplum kuruluşları ve diğer kurumlarla sürekli iş birliği yapabilir. A3 düzeyi, A2 ve A1 düzeylerini; A2 düzeyi de A1 düzeyini kapsar. Performans göstergelerinin A3 düzeyi, en üst düzey olarak gösterilmişse de gelişimin üst sınırı değildir” (MEB, 2006b).

Sınıf Öğretmenliği Özel Alan Yeterlikleri içerisinde yer alan, “*Dil Becerilerini Geliştirme*” alanına ilişkin yeterlikler, sınıf öğretmenlerinin Türkçe öğretimi yeterlikleriyle doğrudan ilgilidir. Bu alana ilişkin yeterlikler arasında; *öğrencilerin Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanabilme becerilerini geliştirebilme, öğrencilerin okuma ve yazma becerilerini geliştirebilme, Türkçenin doğru ve etkili kullanımı ve iletişim açısından model olabilme, Atatürk’ün Türk dili ve ulusal değerlerle ilgili düşüncelerini ve görüşlerini öğretim sürecindeki uygulamalara yansıtabilme* konuları yer almaktadır.

Sınıf öğretmenleri, birden fazla dersten sorumlu olmaları nedeniyle, diğer öğretmenlerden ayrılmaktadır. Bu durum, sınıf öğretmenlerinin çoklu disiplin ve disiplinler arası anlayışa dayalı yeterliklere sahip olmalarını gerektirmektedir (MEB, 2006b). Bu nedenle Türkçe özel alan yeterliklerinden bir kısmı da sınıf öğretmeni adaylarının ve sınıf öğretmenlerinin sahip olması gereken yeterlilikler arasında yer almaktadır. Türkçe özel alan yeterlikleri; *öğretimi planlama ve düzenleme, dil becerilerini geliştirme, dil becerilerini izleme ve değerlendirmedir.*

Alan yazın incelendiğinde, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının yeterlikleri ile ilgili hem yurt içinde, hem de yurt dışında pek çok araştırma yapıldığı görülmektedir. Öğretmen yeterlikleri ile ilgili yapılan araştırma bulguları birlikte değerlendirildiğinde görülmektedir ki; hem öğretmenler, hem de öğretmen adayları, gerek “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri” gerekse “Özel Alan Yeterlikleri” bakımından kendilerini genel olarak ‘yeterli’ bulmaktadırlar. Bazı alanlarda kendilerini daha az yeterli görmelerine rağmen, özellikle öğretme-öğrenme sürecinde kendilerini öğretim becerileri açısından yeterli görmektedirler. Bunun yanı sıra araştırmalarda, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının alan bilgileri ve alan öğretimi yeterlikleri arasında anlamlı ilişkilerin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tutum ile öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının alan bilgisi öğretimi yeterlikleri de pozitif yönde anlamlı bir ilişki göstermektedir. Yine araştırma sonuçlarına göre, öğretmen adaylarının, görev yapmakta olan öğretmenlere kıyasla kendilerini daha yeterli gördükleri de söylenebilir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşlerini belirlemek ve bu görüşlerin, öğrenim görülen üniversiteye, cinsiyete, mezun olunan okul türüne ve akademik başarı ortalamalarına göre değişiklik gösterip göstermediğini ortaya koymaktır.

Problem Cümlesi ve Alt Problemler

Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşleri bazı değişkenler (cinsiyet, mezun olunan lise türü ve akademik başarı) açısından nasıl bir değişim göstermektedir?

1. Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?

2. Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşleri, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşleri, mezun olunan lise türüne göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
4. Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşleri ile akademik başarı ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşlerinin incelendiği bu araştırmada, mevcut durum betimlenmeye çalışıldığı için tarama yöntemi kullanılmıştır

Araştırmanın çalışma grubunu, Hacettepe Üniversitesi ve Kastamonu Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda öğrenim görmekte olan 240 son sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma grubunun özellikleri Tablo 1'de verilmiştir:

Tablo 1: Çalışma Grubunun Özellikleri

Cinsiyet	n	%
Kız	172	71,67
Erkek	68	28,33
Öğrenim Görülen Okul		
Hacettepe Üniversitesi	110	45,83
Kastamonu Üniversitesi	130	54,17
Mezun Olunan Lise Türü		
Genel Lise	80	33,33
Öğretmen/Anadolu Öğretmen Lisesi	57	23,75
Süper/ Anadolu/ Fen/ Özel Lise	103	42,92
Toplam	240	100,00

Araştırmada veri toplama araçları olarak, öğretmen adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla geliştirilen **anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formu** ile öğrencilerin demografik bilgilerinin belirlenmesi amacıyla oluşturulan **kışisel bilgi formu** kullanılmıştır.

Anket maddelerinin oluşturulmasında, MEB tarafınca belirlenmiş olan "Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri" ve bunun alt bölümlerinden biri olan ilköğretim özel alan yeterliklerinden "Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri" ve "Sınıf Öğretmenliği Özel Alan Yeterlikleri" temele alınmıştır. Anket maddelerine ilişkin uzman görüşleri alınarak, uzmanların önerdiği yeni maddeler yazılmış ve bazı maddelerde ifade değişiklikleri yapılarak, ankete 43 maddelik son şekli verilmiştir. Anket dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Türkçe öğretim sürecini planlama ve düzenlemeye ilişkin yeterlikler (14 madde), ikinci bölümde öğretimin gerçekleştirilmesine (öğretme-öğrenme süreci) ilişkin yeterlikler (12 madde), üçüncü bölümde öğrencilerin dil gelişimini izleme ve değerlendirmeye (öğretimi değerlendirme) ilişkin yeterlikler (9 madde), dördüncü ve son bölümde ise Türkçe alanında mesleki gelişimi (yaşam boyu öğrenme) sağlamaya ilişkin yeterlikler (8 madde) bulunmaktadır.

Anketin kapsam geçerliği için uzman kanılarına başvurulmuştur. 240 kişilik gruptan elde edilen iç tutarlılık güvenilirliği için Cronbach alfa katsayısına bakılmış ve bu değer ,96 olarak hesaplanmıştır. Veri toplama aracı olarak geliştirilen anket 2010-2011 öğretim yılının ikinci döneminde uygulanmıştır.

Araştırmanın diğer veri grubunu **yarı yapılandırılmış görüşme formu** ile elde edilen nitel veriler oluşmaktadır. Araştırmada öğretmen adayları ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Anketin uygulandığı gruptan amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabılır durum örnekleme yoluyla araştırma kapsamındaki her iki üniversiteden seçilen 28 öğretmen adayı ile odak grup görüşmeleri yapılarak araştırmada veri çeşitliliğinin sağlanmasına çalışılmıştır. Yapılan görüşmelerden elde edilen veriler önce düz metin haline getirilmiş, daha sonra veriler kodlanarak bilgilerin hangi sıklıkla tekrar edildiğine bakılmıştır. Görüşmelerden elde edilen

verilerin, iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı analiz edilerek, araştırmacıların görüş birliğine varması ile güvenilirliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Çalışmada ayrıca öğrencilerin demografik özelliklerinin belirlenmesi için *kişisel bilgi formu* geliştirilmiştir. Kişisel bilgi formunda öğrencilerin cinsiyeti, mezun oldukları lise türü ve son sınıfa kadar olan akademik ortalamaları sorgulanmıştır.

Araştırmanın 1. alt probleminin analizi için; yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma hesaplanmıştır. 2. alt problemin analizinde, bağımsız gruplar için t testi kullanılmıştır. 3. alt problemin analizinde, tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. 4. alt problemin analizinde ise Spearman Brown Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı kullanılmıştır.

Veri toplama aracı ile toplanan veriler bilgisayara aktarılmış ve verilerin çözümlenmesinde SPSS 15 (Statistical for Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır. Görüşmeden elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir.

BULGULAR

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi "*Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?*" şeklinde ifade edilmiştir. Anketin geneline ve alt boyutlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2: Sınıf Öğretmeni Adaylarının Türkçe Öğretimi Yeterliklerine İlişkin Betimsel İstatistikler

Anketin Bölümleri	\bar{X}	Ss
Türkçe öğretim sürecini planlama ve düzenleme	3,76	,87
Türkçe öğretimini gerçekleştirme (öğretme-öğrenme süreci)	3,89	,85
Öğrencilerin dil gelişimini izleme ve değerlendirme(öğretimi değerlendirme)	3,70	,84
Türkçe alanında mesleki gelişimi (yaşam boyu öğrenme) sağlama	3,81	,88
Toplam	3,79	,86

Tablo 2'de görüldüğü gibi sınıf öğretmeni adayları Türkçe öğretimi konusunda kendilerini genel olarak "yeterli" görmektedirler ($\bar{X}=3,79$). Ancak anket maddelerine verdikleri cevapların 4,21 ve üzerine hiç ulaşmaması nedeniyle, kendilerini Türkçe öğretimi konusunda "çok yeterli" görmedikleri, hatta Türkçe öğretimi ile ilgili bazı konularda kendilerinin "kısmen yeterli" buldukları söylenebilir.

Tablo 3.1'e göre, sınıf öğretmeni adaylarının kendilerini en yeterli gördükleri alan, öğretimin gerçekleştirilmesi (öğretme-öğrenme süreci)'dir ($\bar{X}=3,89$). İkinci olarak yeterli gördükleri alan, Türkçe alanında mesleki gelişimini (yaşam boyu öğrenme) sağlamadır ($\bar{X}=3,81$). Türkçe öğretimi sürecini planlama ve düzenleme alanı, sınıf öğretmeni adaylarının kendilerini üçüncü olarak yeterli gördükleri alandır. Kendilerini en az yeterli gördükleri alanın ise, öğrencilerin dile gelişimini izleme ve değerlendirme (öğretimi değerlendirme) olduğu görülmektedir.

Birinci bölümde yer alan, "Öğrencilerin dil gelişimlerini izlemek ve değerlendirmek için, uygun ölçme ve değerlendirme stratejileri belirleyebilme" (madde 14) maddesi sınıf öğretmeni adaylarının bu bölüm içerisinde kendilerini en yeterli gördükleri maddedir ($\bar{X}=3,94$). Bu bölümde yer alan ve sınıf öğretmeni adaylarının

kendilerini en az yeterli gördükleri madde ise, “Meslektaşlarıyla işbirliği yaparak, geçerli ve güvenilir ölçme-değerlendirme araçları tasarlayabilme” (madde 13) olarak belirlenmiştir ($\bar{X} = 3,56$). Bu bulgulara göre, sınıf öğretmeni adayları, ölçme değerlendirme araçları stratejilerini belirleme konusunda kendilerini daha yeterli görürken; meslektaşlarıyla birlikte geçerli ve güvenilir ölçme-değerlendirme konusunda daha az yeterli olduklarını düşünmektedirler.

Anketin ikinci bölümünü oluşturan öğretimin gerçekleştirilmesi (öğretme-öğrenme süreci), sınıf öğretmeni adaylarının anket içerisinde kendilerini en yeterli gördükleri bölümdür. Bu bölümde yer alan, “Öğrencilerin kitap okuma alışkanlığını kazanmalarına yönelik çeşitli etkinlikleri uygulayabilme” (madde 20) maddesi, sınıf öğretmeni adaylarının bu bölümde kendilerini en yeterli gördükleri maddedir ($\bar{X} = 4,10$). “Öğrencilerin okul içi ve okul dışı çeşitli ortamlarda farklı konuşma etkinlikleri düzenlemelerini sağlayabilme” maddesi ise (madde 17) bu bölümde sınıf öğretmeni adaylarının kendilerini en az yeterli gördükleri madde olmuştur.

Sınıf öğretmeni adaylarının, kendilerini en az yeterli gördükleri alan, dil gelişimini izleme ve değerlendirme (öğretimi değerlendirme) alanıdır. Bu bölümde yer alan “Öğretim sürecinde kullanacağı ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerinin kullanılabilirliğini, geçerliliğini ve güvenilirliğini test ederek kullanabilme” (madde 31) maddesinde, sınıf öğretmeni adaylarının %40,8’i “kısmen yeterli” seçeneğini işaretlerken; %37,5’i ‘yeterli’ seçeneğini işaretlemiştir. Bu madde aynı zamanda anketteki maddeler arasında, en düşük ortalamaya sahip olan maddedir ($\bar{X} = 3,48$).

“Öğrencilerin iletişim becerileri ve Türkçeyi nasıl kullandıklarına ilişkin hazır bulunuşluk düzeylerini belirleyebilme” maddesi (madde 27), sınıf öğretmeni adaylarının bu bölümde kendilerini en yeterli gördükleri maddedir. ($\bar{X} = 3,87$).

Dördüncü bölümde yer alan “Türkçeyi doğru ve etkili kullanmaya özen gösterebilme” (madde 36) maddesine, sınıf öğretmeni adaylarının %37,5’i “çok yeterli”, %47,1’i de “yeterli” düzeyinde katılım göstermiştir ($\bar{X} = 4,16$). Bu maddenin aynı zamanda, sınıf öğretmeni adaylarının, bütün anket içerisinde, kendilerini en çok yeterli gördükleri madde olduğu görülmektedir.

Yapılan odak grup görüşmelerinde, öğretmen adaylarından Türkçe öğretimi yeterlik düzeylerine ilişkin öz-değerlendirme yapımları, sahip oldukları öğretim becerilerine ilişkin kendilerinde yeterli ve zayıf gördükleri yönleri ve bunun nedenlerini Türkçe dersini temel alarak açıklamaları istenmiştir. Odak grup görüşmelerinden elde edilen verilere ilişkin tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 3: Görüşmelerden Elde Edilen Verilerin Dağılımı

Görüşler	Katılımcılara Ait Dağılımlar	n	%
Türkçe derslerini etkili bir şekilde işleyeceğimi düşünüyorum.	k5, k6, k8, k9, k11, k12, k13, k14, k15, k17, k18, k19, k20, k24, k27	15	53,57
Türkçe derslerini etkili bir şekilde işleyeceğimi düşünmüyorum.	k1, k10, k23, k26, k28	5	17,86
Türkçe öğretim sürecini planlama ve düzenleme konusunda yeterliyim.	k2, k3, k4, k5, k7, k18, k10, k11, k13, k14, k15, k18, k20, k21, k24, k27	16	57,14
Türkçe öğretimini gerçekleştirme konusunda yeterliyim.	k1, k2, k3, k4, k5, k6, k7, k8, k9, k10, k11, k12, k13, k14, k16, k17, k18, k19, k20, k21, k22, k23, k24, k26, k27, k28	26	92,86
Yaşam boyu öğrenme konusunda yeterliyim.	k2, k3, k4, k8, k11, k13, k14, k15, k18, k22, k26, k27	12	42,86
Ölçme değerlendirme konusunda eksiklerim olduğumu düşünüyorum.	k5, k13, k19, k22, k23, k24	6	21,43
Sınıf içi uygulamalar konusunda eksikliklerim var, ama tecrübe	k1, k6, k7, k10, k12, k16, k21, k22, k25	9	32,14

kazandıkça kendimi geliştireceğim.			
Türkçe derslerinde zaman ve farklı etkinlikler bulma konusunda sorun yaşayacağımdan endişeleniyorum.	k8, k9, k12, k14, k17	5	17,86
Görüşler	Katılımcılara Ait Dağılımlar	n	%
Öğrencilerle iletişim, dersi eğlenceli hale getirme, öğrencilere Türkçeyi sevdirmeye konularında yeterliyim.	k2, k3, k4, k5, k16, k19, k21, k24, k25, k27, k28	11	39,29
Türkçe öğretimi dersinin bana katkıları oldu.	k1, k2, k3, k5, k6, k8, k9, k10, k11, k12, k13, k18, k20, k22, k26,	15	53,57
Türkçe öğretimi dersinin özellikle uygulama boyutunda bana yeterli bilgi ve becerileri kazandırmadığını düşünüyorum.	k4, k7, k14, k15, k16, k17, k19, k21, k24, k25, k27, k28	12	42,86

Öğrencilerle yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular genel olarak değerlendirildiğinde anketten elde edilen sonuçları destekler nitelikte nitel verilere ulaşıldığı söylenebilir. Tablo 3'e göre, öğretmen adaylarının %53,57'si Türkçeyi etkili bir şekilde işleyebileceğini düşünmektedir. Diğer bir deyişle, öğretmen adayları Türkçe öğretimi becerilerini genel olarak "yeterli" olarak değerlendirmiştir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi "*Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?*" şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin analiz sonuçları Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4: Sınıf Öğretmeni Adaylarının Türkçe Öğretimi Yeterliklerine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasına İlişkin t Testi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	ss	Sd	t
Kız	172	164,64	22,71	238	*2,40
Erkek	68	156,76	23,45		

(*p<0,05)

Tablo 4'e göre, sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyete göre, yeterliklerine ilişkin görüşleriyle ilgili puanlarının ortalamaları farkı kız öğrenciler lehine, 0,05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur (.017, p<0.05).

Bu sonucun, kız öğrencilerin sayısının, erkek öğrencilerin sayısından çok daha fazla olmasından kaynaklanıp kaynaklanmadığını belirlemek amacıyla; erkek öğrencilerin cevaplarının tamamı ve kız öğrencilerin cevaplamış olduğu anketlerden random olarak seçilen 68 anket yeniden analiz edilmiştir. Bu analizin sonucunda, kız öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi "*Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşleri öğrenim görülen lise türüne göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?*" şeklinde ifade edilmiştir. Sınıf öğretmeni adaylarının mezun oldukları lise türüne ilişkin istatistikler Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5: Sınıf Öğretmeni Adaylarının Mezun Oldukları Lise Türüne İlişkin Betimsel İstatistikler

Lise Türü	n	\bar{X}	ss
Genel Lise	80	158,61	21,64
Öğretmen/Anadolu Öğretmen Lisesi	57	170,37	21,47
Süper/Anadolu/Fen/Özel Lise	103	161,58	24,07
Toplam	240	162,68	23,03

Tablo 5 incelendiğinde mezun olunan liselere göre cevaplayıcıların ortalamaları 158,61 ile 170,37 arasında; standart sapmaları ise 21,47 ve 24,07 arasında değişmektedir. Gruptaki kişi sayıları incelendiğinde en az (57 kişi) öğretmen/Anadolu öğretmen lisesi mezunları; en çok (103 kişi) Süper/Anadolu/Fen/Özel lise mezunları olduğu görülmektedir.

Varyansların eşitliğini kontrol etmek için yapılan analiz sonucunda Levene istatistiğindeki p değeri (Sig.) 0,05'ten büyük olduğu için (0,895) varyansların homojen olduğu söylenebilir.

Mezun olunan lise türlerine ilişkin ortalama puanlar arasındaki farklardan hangisinin manidar olduğu incelendiğinde, gruplardan Genel Lise puan ortalaması ile Öğretmen/Anadolu Öğretmen Lisesi puan ortalaması farkının 0,05 düzeyinde manidar olduğu ortaya çıkmaktadır. Genel Lise grubunun puan ortalaması, diğer gruplardan düşük olmakla birlikte, Süper/Anadolu/Fen/Özel Lise grubunun puan ortalaması ile aralarında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, Türkçe öğretimi yeterlikleri en yüksek olan grup Öğretmen/Anadolu Öğretmen Lisesi grubudur. Bu grubu, Süper/ Fen/ Anadolu/ Özel Lise grubu takip ederken, en son sırada Genel Lise bulunmaktadır.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi "*Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşleri ile akademik başarı ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?*" şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin bulgular, Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Öğretmen Adaylarının Türkçe Öğretimi Yeterliklerine İlişkin Görüşleri ile Akademik Başarı Ortalamaları Arasındaki Korelasyon

	Akademik Başarı Ortalaması	Anket Puanları
Akademik Başarı Ortalaması	1,00	,223(*)
Anket Puanları	,223(*)	1,00

*p<0,01

Tablo 3.5'de görüldüğü üzere, sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşleri ile akademik başarı ortalamaları arasında 0,01 düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. ,223 değeri göz önüne alındığında bu ilişkinin, pozitif yönde ancak düşük düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

1. Araştırmada veri toplama araçları olarak kullanılan anket ve görüşmeden elde edilen veriler birlikte değerlendirildiğinde, sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimine ilişkin olarak kendilerini "yeterli" buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşlerini belirlemek

amacıyla geliştirilen anketten elde edilen ortalama değer 3,79 olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmeni adayları, Türkçe öğretimi ile ilgili bazı konularda (Öğrencilerin dil becerilerini geliştirmek amacıyla, seminer, konferans, panel, münazara gibi okul içi ve dışı çeşitli ortamlara katılmalarını sağlayabilme ve öğretim sürecinde kullanacağı ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerinin kullanılabilirliğini, geçerliliğini ve güvenilirliğini test ederek kullanabilme) kendilerini “kısmen yeterli” görmekte, ancak Türkçe öğretimi ile ilgili hiç bir maddede kendilerini “çok yeterli” görmemektedirler. Acar (2010) çalışmasında, sınıf öğretmenlerinin Türkçe öğretimi yeterliklerini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu çalışmaya göre, sınıf öğretmenlerinin Türkçe öğretimi yeterliklerini kazanma düzeylerinin “kısmen (3)” ve “oldukça (4)” düzeyleri arasında dağıldığı, “çok (5)” düzeyine fazla ulaşamadığı görülmektedir. Bu araştırma sonuçları, yapılan çalışma ile tutarlılık göstermektedir. Elde edilen sonuçlar aynı zamanda, Özer ve Gelen (2008)’in yapmış oldukları, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin kendilerini genel yeterlikler ve bu yeterliklerin alt boyutlarında (kişisel gelişim, öğrenciyi tanıma, öğretme-öğrenme süreci, öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme, okul aile ve toplum ilişkileri, program ve içerik bilgisi) “yeterli (4)” gördükleri çalışma sonucu ile paralellik göstermektedir. Yapılan araştırmaya göre de, sınıf öğretmeni adayları kendilerini ankette yer alan bütün alanlarda “yeterli” görmemektedirler. Yılmaz (2010) araştırmasında, Türkçe öğretmeni adaylarının, Türkçe öğretimi özel alan yeterliklerini gerçekleştirme düzeylerinin ve Türkçe öğretimi öz yeterliklerinin “yeterli” olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu sonucun da, araştırmada elde edilen bulgu ile tutarlı olduğu görülmektedir.

2. Türkçe özel alan yeterliklerini oluşturan bölümler açısından değerlendirildiğinde öğretmen adaylarının yeterliklerine ilişkin değerler 3,89 ile 3,70 arasında değiştiği ve adayların kendilerini sırasıyla şu konularda yeterli buldukları görülmüştür: (1) *Türkçe öğretimini gerçekleştirme* ($\bar{X}=3,89$), (2) *Türkçe alanında mesleki gelişimi sağlama* ($\bar{X}=3,81$), (3) *Türkçe öğretim sürecini planlama ve düzenleme* ($\bar{X}=3,76$), (4) *Öğrencilerin dil gelişimini izleme ve değerlendirme* ($\bar{X}=3,70$).

Sınıf öğretmeni adaylarının kendilerini “en fazla yeterli” gördükleri alan “*Öğretimin Gerçekleştirilmesi (Öğretme-Öğrenme Süreci)*” olarak belirlenmiştir. Bu bölüm içinde en fazla “Atatürk ve Türk Büyükleri’nin Türk dili ve ulusal değerlerle ilgili düşünce ve görüşlerinden, öğretme-öğrenme süreci içerisinde yararlanabilme” konusunda kendilerini yeterli görmemektedirler. Sınıf öğretmeni adayları, öğretme-öğrenme sürecinde kendilerini “yeterli” bulmaktadır. Gökçe (1999)’nin araştırmasına göre, ilköğretim öğretmenleri, sınıf içi iletişim, öğretim yöntemleri, okuma öğretimi, yazma öğretimi konularında kendilerini yeterli görmemektedir. Bunun yanı sıra yapılan araştırma, Taşgın (2010)’ın, yapmış olduğu ve sınıf öğretmeni adaylarının “*Öğretme-Öğrenme Süreci Yeterlikleri*” konusunda olumlu algılara sahip olduklarını ortaya koyan çalışma ile de paralel sonuçlara sahiptir. İki çalışmada da sınıf öğretmeni adayları kendilerini en çok “*Öğretme-Öğrenme Süreci*”nde yeterli görmemektedirler. Benzer şekilde, Coşkun ve diğerlerinin (2010), Türkçe öğretmeni adaylarının özel alan yeterlik algılarının çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesine yönelik çalışmasında, en yüksek değer “*Dil becerilerini geliştirme*” boyutunda elde edilmiştir.

Sınıf öğretmeni adaylarının kendilerini *ikinci olarak yeterli gördükleri alanın*, “*Türkçe Alanında Mesleki Gelişimini (Yaşam Boyu Öğrenme) Sağlama*” olduğu görülmüştür. Bu bölümde kendilerini en çok “*Türkçeyi doğru ve etkili kullanmaya özen gösterebilme*” konusunda kendilerini yeterli görmemektedirler. Bu sonuç, sınıf öğretmeni adaylarının Türkçeyi doğru ve etkili kullanmaya özen gösterebilme konusunda yeterli olduklarını düşündüklerini ortaya koymaktadır. Akpınar ve diğerlerinin (2004) yapmış olduğu çalışmada da sınıf öğretmenliği öğrencileri kendilerini geliştirme konusunda “yeterli” olduklarını belirtmiştir. Gökçe (1999)’nin çalışmasına göre de ilköğretim öğretmenleri, mesleki-kişisel gelişim konusunda kendilerini yeterli görmemektedirler. Bu sonuç da araştırma sonucuyla paralellik göstermektedir. Karacağlu (2008)’nin çalışmasında, öğretmenlerin meslek bilgisi ve kendilerini geliştirme konularında, kendilerini “çok yeterli” gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç da, araştırmanın sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Sınıf öğretmeni adaylarının kendilerini *üçüncü olarak yeterli gördükleri alanın*, “*Türkçe Öğretim Sürecini Planlama ve Düzenleme*” olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bölümde sınıf öğretmeni adayları kendilerini en çok “*Öğretme-öğrenme sürecini, öğrencilerin öğrenme özelliklerine ve öğrenci ihtiyaçlarına göre planlayabilme*” konusunda yeterli görmemektedirler. Bu bölümdeki sonuçlar, Akpınar ve diğerlerinin (2004), eğitim fakültesi sınıf

öğretmenliği öğrencilerinin öğretimin planlanması boyutunda kendilerini yeterli gördükleri sonuçlar ile tutarlık göstermektedir.

Sınıf öğretmeni adaylarının kendilerini *dördüncü olarak yeterli gördükleri alan*, “*Öğrencilerin Dil Gelişimini İzleme ve Değerlendirme (Öğretimi Değerlendirme)*” olarak belirlenmiştir. Bu bölümde yer alan “Öğretim sürecinde kullanacağı ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerinin kullanılabilirliğini, geçerliliğini ve güvenilirliğini test ederek kullanabilme konusunda, sınıf öğretmeni adayları kendilerini “kısmen yeterli” olarak görmektedirler. Araştırma sonuçları, Erdoğan ve Gök (2008)’ün Türkçenin ana dil olarak öğretiminde karşılaşılan sorunları ortaya koydukları araştırma sonuçları ile de örtüşmektedir. Bu çalışmada, öğretmenlerin yarısından fazlasının, öğretmen adaylarının ise tamamına yakınının ölçme-değerlendirmeyle ilgili sorunlar yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda, öğretmen adaylarının öğretimi değerlendirme alanında eksikleri olduğunu düşündüklerini söylemek mümkündür.

Türkiye’deki ilköğretim programlarında 2005 yılında yapılan bazı yapısal değişikliklerin sonucu olarak öğretmenlerin genel olarak ölçme ve değerlendirmeye ilişkin bazı sorunlar yaşadığı yapılan araştırmalarla ortaya konmuştur. Bal (2008) tarafından yapılmış olan ve ilköğretim matematik programının öğretmen görüşleri açısından değerlendirildiği araştırma sonuçlarına göre, öğretmenler ilköğretim Matematik programının ölçme değerlendirme boyutunda sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra, Epçaçan ve Erzen (2008), ilköğretim Türkçe dersi öğretimi programını öğretmen görüşlerine göre değerlendirmişler ve öğretmenlerin programın ölçme değerlendirme boyutunda sorun yaşadıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Öğretmen adaylarının ankette yer alan maddelere verdikleri yanıtlar incelendiğinde, kendilerini “en az yeterli” gördükleri özelliğin “öğretim sürecinde kullanacağı ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerinin kullanılabilirliğini, geçerliliğini ve güvenilirliğini test ederek kullanabilme” ($\bar{X} = 3,48$), kendilerini “*en çok yeterli*” gördükleri özelliğin ise “Türkçeyi doğru ve etkili kullanmaya özen gösterebilme” ($\bar{X} = 4,16$) olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının Türkçe öğretimi ile ilgili olarak kendilerini kısmen yeterli/yetersiz veya çok yetersiz olarak gördükleri bir alt alan bulunmamaktadır.

3. Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkeninden etkilenmesi araştırmanın bir diğer sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Katılımcıların Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşlerinde, kız öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Eğitim fakültelerinin öğrenci profilleri ile ilgili yapılmış olan araştırmalarda, kız öğrencilerin sayısının erkek öğrencilerden daha fazla olduğu görülmektedir. Dursun (2008)’un yaptığı ve sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerinin profiline ortaya konmasının amaçlandığı çalışmada, çalışma grubunun %69’u kız öğrencilerden, %31’e erkek öğrencilerden oluşmuştur. Bu çalışmaya göre; kız öğrencilerin, sınıf öğretmenliğini erkek öğrencilerden daha çok tercih ettikleri ortaya konulmuş ve toplumsal rollerin, mesleki rollere de yansıtılarak, öğretmenlik mesleğinin toplumda bayan mesleği olarak algılandığı vurgulanmıştır. Pesen ve diğerlerinin (2003), öğretmen adaylarının yetenek ve ilgilerini ortaya koydukları çalışmada ise, sözel yetenek alanında kız öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık olduğu ortaya konmuştur. Sözel yetenek alanının altında yer alan, yabancı dil ve edebiyat ilgi puanlarında da kız öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Yapılan çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşlerinin cinsiyete göre kız öğrenciler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösteriyor olmasının nedeni, sözü geçen çalışmada belirtildiği üzere, sınıf öğretmenliğini daha çok kızların tercih ediyor olması ve sözel yeteneklerinin erkeklere göre daha yüksek olması şeklinde açıklanabilir.

4. Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşleri ile mezun oldukları lise türü arasında da anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Buna göre Sınıf Öğretmenliği 4. sınıf öğrencilerinden, Öğretmen/Anadolu Öğretmen Liselerinden mezun olanların Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşleri diğerlerine kıyasla anlamlı şekilde daha yüksektir. Anadolu Öğretmen Liseleri’nde öğrenim gören öğrenciler, Genel Lise ve Süper/ Fen/ Anadolu/ Özel Liselerde öğrenim gören öğrencilerden farklı olarak, öğretmenlik mesleği ile ilgili dersler almaktadırlar. Anadolu Öğretmen Liseleri’nde MEB tarafından uygun görülen öğretim programında; “Ortak Dersler”, “Alan Dersleri” ve “Seçmeli Dersler” yer almaktadır. Alan dersleri arasında yer alan; Eğitim Bilimlerine Giriş, Eğitim Psikolojisi, Öğretim İlke ve Yöntemleri, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme gibi öğretmenlik mesleği ile ilgili dersleri alan öğrencilerin, öğretmenlik mesleği ile ilgili olarak; bu dersleri almadan Eğitim Fakültesine başlayan öğrencilerden daha olumlu düşüncelere sahip olmaları olası

görülmektedir. Bu durum, Öğretmen/ Anadolu Öğretmen Lisesi'nden mezun olan sınıf öğretmeni adaylarının, kendilerini Türkçe öğretimi konusunda daha yeterli görmelerini açıklayan bir durum olarak değerlendirilebilir. Yapılan araştırmaların çoğunda, mezun olunan lise türü ile anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Buna rağmen; Sivacı (2003) tarafından yapılmış olan ve sınıf öğretmeni adaylarının Matematik meslek bilgisi yeterliklerini içeren çalışma sonucuna göre, sınıf öğretmeni adaylarının Matematik meslek bilgisi yeterlikleri ile mezun oldukları lise türleri arasında, Öğretmen/ Anadolu Öğretmen Lisesi lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Sivacı (2003)'nin araştırmasında da, en yüksek ortalamaya sahip grup Öğretmen/ Anadolu Öğretmen Lisesi'dir. Sivacı (2003)'nin araştırma sonuçları ile bu sonucun tutarlı olduğu görülmektedir.

5. Araştırmada elde edilen bulgular ışığında Sınıf Öğretmenliği 4. sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşleri ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç Karaca (2004)'nin, öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterliklerine ilişkin algıları üzerine yaptığı araştırma sonucu ile de tutarlık göstermektedir. Araştırmaya göre, öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme yeterlikleri ile öğrencilerin not ortalamaları arasında da anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde, Derman (2007)'in Kimya öğretmeni adaylarının öz yeterlik algıları ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları üzerine yaptığı araştırmada da, Kimya öğretmeni adaylarının akademik başarıları ve öz yeterlik puanları arasında, not ortalaması çok iyi olan öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Zimmerman (2000), yapılmış olan araştırmaları inceleyerek hazırladığı çalışmasında, öz yeterlik algıları ile akademik başarı arasında olumlu bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde, Schunk ve Hanson (1985) da, öz yeterlikleri daha yüksek olan öğrencilerin, akademik olarak daha başarılı olduklarını ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşleri ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucunu desteklemektedir.

Araştırmanın bulgularına dayalı olarak, gelecekte yapılacak araştırmalara dönük olarak, aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

- Sınıf öğretmenliği lisans programının; 1., 2., 3., ve 4. sınıflarındaki öğrencilerin Türkçe öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşleri araştırılarak karşılaştırmalar yapılabilir.
- Sınıf öğretmenliği 4. sınıf öğrencilerinin Türkçe alan bilgisi ile Türkçe öğretimi yeterliklerinin belirlenmesine ve karşılaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılabilir.
- Sınıf öğretmenliği 4. sınıf öğrencilerinin Hayat Bilgisi/ Sosyal Bilgiler/ Müzik/ Beden/ Görsel Sanatlar öğretimi yeterliklerine ilişkin görüşleri üzerine çalışmalar yapılabilir.
- Türkçe öğretimi yeterlikleri konusunda, sınıf öğretmenliği ve Türkçe öğretmenliği 4. sınıf öğrencileri ile çalışılarak karşılaştırmalar yapılabilir.

Not: Bu çalışma 26-28 Nisan 2012 tarihlerinde Antalya'da 46 Ülkenin katılımıyla düzenlenmiş olan "3rd International Conference on New Trends in Education and Their Implications"da sözlü bildiri olarak sunulmuş olup, "Journal of Research in Education and Teaching" Bilim Kurulu tarafından yayınlanmak üzere seçilmiştir.

KAYNAKÇA

Acar, F. E. (2010). Eğitim fakültelerinin sınıf öğretmenliği programından mezun olan öğretmenlerin Türkçe dersine ilişkin yeterliklerinin değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(1), 89-115.

Akpınar, B. ve diğerleri (2004). Öğretmen adaylarının gözüyle sınıf öğretmenlerinin yeterlilikleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 1-12.

Bal, P. (2008). Yeni ilköğretim matematik öğretim programının öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(1), 53-68.

Coşkun, E. ve diğerleri (2010). Türkçe öğretmeni adaylarının özel alan yeterlik algılarının değerlendirilmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 123-136.

- Derman, A. (2007). *Kimya öğretmeni adaylarının öz yeterlik algıları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları*. Yayınlanmamış doktora tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Dursun, C. (2008). *Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerinin profili*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Demirel, Ö. (2006). *Planlamadan değerlendirmeye öğretme sanatı*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Erden, M. (2005). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Epçaçan, C. ve Erzen, M. (2008). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programının değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(4), 182-202.
- Erdoğan, T. ve Gök, B. (2008). Türkçenin ana dili olarak öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve öneriler. *I. Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu*. 253-266.
- Gökçe, E. (1999). *İlköğretim öğretmenlerinin yeterlikleri*. Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Karaca, E. (2004). *Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterliklerine ilişkin algıları*. Yayınlanmamış doktora tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Karacaoğlu, Ö. C. (2008). Öğretmenlerin yeterlik algıları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (1), 70-97.
- MEB, (2006b). *Sınıf öğretmeni özel alan yeterlikleri*. Ankara: MEB.
- MEB, (2008). *Öğretmen yeterlikleri: öğretmenlik mesleği genel ve özel alan yeterlikleri*. Ankara: MEB.
- Özden ve Diğerleri, (2004). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Özer, B. ve Gelen, İ. (2008). Öğretmenlik mesleği genel yeterliklerine sahip olma düzeyleri hakkında öğretmen adayları ve öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5 (9), 39-55.
- Pesen, C. ve diğerleri (2003). Öğretmen adaylarının yetenek ve ilgileri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 1-9.
- Schunk, D., H., ve Hanson, A. , R. (1985). Peer models: influence on children's self-efficacy and achievement. *journal of educational psychology*. 77(3), 313-322.
- Sıvacı, S. Y. (2003). *Sınıf öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin matematik alan ve meslek bilgisi yeterlikleri ile derse yönelik tutumları*. Yayınlanmamış doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Taşgın, A. (2010). *Öğretmenlik mesleği genel yeterliklerinin sınıf öğretmenleri ve sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi (öğretme ve öğrenme süreci yeterlikleri-öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme yeterlikleri)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Yılmaz, İ. (2010). *Türkçe öğretmeni adaylarının özel alan ve öz yeterlik algıları*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Zimmerman, B., J. (2000). Self-efficacy: an essential motive to learn. *Contemporary Educational Psychology*. 25, 82-91.